

пк доц. др Милан Михајловић, председник комисије
 кпк доц. др Александар Рајковић, члан комисије
 пп ванр. проф. др Србољуб Николић, ментор и члан комисије

Мастер рад студента Иване Сјеран,
 Извештај комисије о оцени мастер рада,
 доставља -

КАТЕДРИ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

На основу Одлуке Већа за друштвено хуманистичке науке Војне академије број 622-185
17.9.2026, године, којом смо одређени у Комисију за оцену и одбрану мастер рада под
 називом „Анализа фактора планирања буџетских средстава“, студента Иване Сјеран, као и
 на основу члана 24. Статута Војне академије („СВЛ“ бр. 29/2021) и Правилника о пријави
 и одбрани завршних радова („СВЛ“ бр. 22/2022) и увида у предметни мастер рад, комисија
 подноси следећи,

ИЗВЕШТАЈ о завршном раду на мастер академским студијама

1. Биографски подаци кандидата

Ивана Сјеран, рођена је 25.06.1999. године у Невесињу, Босна и Херцеговина.

Средње образовање завршила је у Невесињу са одличним успехом. Војну академију, смер
 Општа логистика завршила је у Београду 2023. године.

Од септембра 2023. године ради као официр у Оружаним снагама Босне и Херцеговине,
 тренутно радно мјесто у одсеку ваздухопловне логистике у бригади Ваздушних снага и
 противваздушне одбране, Бања Лука.

Са посебним интересовањем за област економије, 2023. године на Војној академији -
 Универзитета одбране, уписује мастер академске студије, на студијском програму
 Економија одбране.

Својим досадашњим радом и залагањем тежи да професионалност, одговорност и
 посвећеност дужности буду основа њеног даљег личног и професионалног развоја.

2. Опис завршног рада

Мастер рад под називом „Анализа фактора планирања буџетских средстава“ изложен је на 42 стране текста. Текст рада је илустрован са 3 графика и 2 табеле.

У попису литературе је наведено укупно 20 референци која је коришћена при изради мастер рада. Коришћени теоријски извори задовољавајуће су наведени.

Мастер рад садржи осам поглавља, укључујући увод и закључак.

Уводни део рада представља полазну основу истраживања. У њему се дефинишу предмет и проблем истраживања, образлажу циљеви истраживања, постављају генерална и посебне хипотезе, представљају методе које ће бити коришћене, као и значај и оправданост истраживања.

Прво поглавље посвећено је основним теоријским поставкама јавних финансија и улози буџета у функционисању државе. У овом поглављу разматрају се основни појмови и принципи буџетског планирања, фазе буџетског процеса, законски и институционални оквир планирања у Републици Србији, као и савремени приступи, попут средњорочног и програмског буџетирања.

Друго поглавље представља централни теоријски део рада. У њему се детаљно анализирају четири групе фактора: економски, институционални, политички и организациони. Посебно се разматрају БДП, инфлација, јавни приходи и јавни дуг, али и законски оквир, институционални капацитети, квалитет података, политички приоритети, изборни циклуси, међуинституционална координација, кадровске компетенције и организација рада. На крају поглавља анализира се њихова међусобна повезаност и могућност да промене једног фактора изазову последице у другим сегментима буџетског планирања.

Треће поглавље приказује методолошки оквир истраживања и начин на који ће постављене хипотезе бити испитане. Истраживање је засновано на комбиновању квалитативног и квантитативног приступа, уз примену анализе садржаја, анализе и синтезе, компаративне, статистичке, дескриптивне и експликативне методе. Посебно се дефинишу извори података, временски и просторни оквир истраживања, као и ограничења која могу утицати на интерпретацију резултата. Емпиријски дио заснива се на секундарним, званичним и

проверљивим подацима, а посматрани период обухвата 2018–2024. годину.

Четврто поглавље представља истраживачки део рада у којем се теоријске претпоставке проверавају на основу конкретних података. Анализирају се планирани и остварени буџетски приходи и расходи, њихови трендови и међусобна одступања, као и структурни разлози насталих разлика. Посебна пажња посвећена је идентификацији кључних одступања на страни прихода, расхода и буџетског салда, као и улози институционалних реформи у посматраном периоду. Резултати су додатно представљени табеларно и графички ради лакшег уочавања трендова и одступања.

Пето поглавље усмерено је на тумачење добијених резултата и њихово повезивање са постављеним теоријским оквиром. У овом делу врши се процена степена потврђености постављених хипотеза и издвајају кључни увиди о факторима који обликују процес буџетског планирања. Посебно се разматрају економски фактори као доминантан утицај, институционални фактори као ограничавајући оквир, политички циклуси и организациони фактори као посредујући механизам.

Шесто поглавље засновано је на резултатима претходне анализе и усмјерено је на дефинисање могућих мера за побољшање буџетског процеса. У овом поглављу разматрају се могућности повећања транспарентности, јачања институционалних и кадровских капацитета, унапређења макроекономског и фискалног прогнозирања, дигитализације и интеграције информационих система, као и смањења прекомерног политичког утицаја на буџетско планирање.

Закључак представља синтезу најважнијих теоријских и емпиријских сазнања до којих се дошло истраживањем. У њему се сумирају резултати анализе, даје коначна оцјена постављених хипотеза и указује на значај идентификованих фактора за унапређење процеса планирања буџетских средстава.

При изради мастер рада кандидаткиња је користила домаћу и инострану стручну и научну литературу, релевантне интернет изворе, статистичке податке и резултате претходних истраживања из области глобалног маркетинга и понашања потрошача.

3. Анализа рада са кључним резултатима

Комисија је извршила увид и детаљну анализу мастер рада кандидаткиње под називом „Анализа фактора планирања буџетских средстава“. На основу извршене анализе може се констатовати да је кандидаткиња обрадила актуелну и значајну област из домена јавних финансија, усмеравајући истраживање на факторе који утичу на процес планирања буџетских средстава у Републици Србији и на одступања између планираних и остварених буџетских показатеља у периоду од 2018. до 2024. године.

Предмет и циљ истраживања су јасно дефинисани и међусобно повезани. Кандидаткиња је анализирала економске, институционалне, политичке и организационе факторе, са посебним освртом на њихов утицај на прецизност буџетских пројекција и реализацију планираних прихода и расхода. У раду су постављене општа и посебне хипотезе којима се испитује утицај наведених фактора и њихова међусобна повезаност.

Методолошки, истраживање је засновано на комбиновању квалитативних и квантитативних метода. Примењене су метода анализе садржаја, анализа и синтеза, компаративна и статистичка метода, као и дескриптивни и експликативни приступ. Емпиријска анализа заснована је на секундарним подацима из закона, буџетских докумената, завршних рачуна, извјештаја Министарства финансија и публикација Републичког завода за статистику.

У теоријском делу рада кандидаткиња је обрадила основне појмове јавних финансија, буџета и буџетског планирања, као и законски и институционални оквир планирања у Републици Србији. Посебна пажња посвећена је анализи четири групе фактора – економских, институционалних, политичких и организационих – чиме је успостављена основа за њихово даље разматрање у емпиријском делу рада.

Емпиријски део рада обухвата анализу планираних и остварених буџетских прихода и расхода Републике Србије у периоду 2018–2024. године. Резултати показују да су остварени приходи у већини посматраних година били виши од планираних, док је 2020. године забележено негативно одступање услед последица пандемије COVID-19. Највеће позитивно одступање прихода уочено је 2022. године, што је у раду повезано са инфлаторним кретањима и растом номиналних пореских прихода.

Код буџетских расхода утврђена су одступања између планираних и остварених вредности, при чему су посебно изражена код капиталних расхода, социјалних трансфера и субвенција. Анализа указује на проблеме у динамици реализације капиталних инвестиција, као и на утицај ванредних и политичких фактора на структуру јавне потрошње.

Један од значајнијих резултата истраживања односи се на утврђивање да економски фактори, а нарочито кретање БДП-а и инфлације, имају значајан утицај на реалност буџетских пројекција. Истовремено, институционални капацитети, квалитет и доступност података, координација институција и кадровске компетенције представљају важне одреднице квалитета и ефикасности процеса планирања. У раду је указано и на утицај политичких приоритета и изборних циклуса, као и организационих фактора који посредно утичу на реализацију буџета.

На основу спроведене анализе кандидаткиња је идентификовала постојање одступања између планираних и остварених буџетских показатеља и указала на њихову повезаност са економским кретањима, институционалним ограничењима, политичким утицајима и организационим слабостима. Резултати истраживања у највећој мери потврђују постављене хипотезе и указују на потребу системског приступа унапређењу процеса буџетског планирања.

Практични значај рада огледа се у препорукама за повећање транспарентности буџетског процеса, јачање институционалних и кадровских капацитета, унапређење метода макроекономског и фискалног прогнозирања, дигитализацију и интеграцију информационих система, као и смањење негативног утицаја политичких фактора на процес планирања.

У целини посматрано, Комисија оцењује да је кандидаткиња у мастер раду успешно обрадила постављени предмет истраживања, применила одговарајући методолошки приступ и на основу релевантних података извела закључке од значаја за сагледавање и унапређење процеса планирања буџетских средстава. Рад представља систематичну и методолошки утемељену анализу фактора који утичу на буџетско планирање, са јасно израженим теоријским и практичним значајем.

5. Закључак и предлог

Комисија сматра да је кандидаткиња спровела истраживање према усвојеним методолошким стандардима и да је реализовала постављене циљеве рада. Кандидаткиња је избором коришћених научно-истраживачких метода потврдила ваљаност постављених хипотеза, како генералне, тако и посебних хипотеза.

На основу изнетог предлажемо Катедри друштвених наука Војне академије да прихвати мастер рад Иване Сјеран, под називом „Анализа фактора планирања буџетских средстава“ и одобри јавну усмену одбрану.

У Београду, __.08.2026. године

Чланови комисије:

Председник комисије

пк доц. др Милан Михајловић

Члан комисије

кпк доц. др Александар Рајковић

Ментор

пп ванр. проф. др Србољуб Николић, ментор

Достављено:

- Катедри друштвених наука (е/р);
- Продеканат за НИР (е/р) и
- Архива

